

בית המשפט המחוון מרכז-לוד

ע"מ 16-08-29283 טומי ווש בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט שמואל בורנשטיין

**מערערת טומי ווש בע"מ
באישורם ב"כ עוז אליעזר צוקרמן**

נגד

**משיב פקיד שומה רחובות
באישורם ב"כ עוז קרון יודי-סופר**

פסק דין

1

1. בפני ערעור הנוגע לשיעור היטל עובדים זרים החל על המערערת בהתאם לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת ידי התקציב והמידניות הכלכלית לשנות הכספיים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003 (להלן: "חוק ההיטל").

2. עסקוקה של המערערת הוא ב痼יית טקסטייל ועיבוד בדים בטקסטייל. בשנות המס שבערעור העסיקה המערערת כ-20 מבקשי מקלט מאיריתריה ושילמה בגין היטל בשיעור של 15%. לטענתה, זכאיות היא לשלם היטל בשיעור המופחת האמור וזאת נוכח השיעור החל על עובדים זרים המועסקים בענף התעשייה כאמור בסעיף 45 לחוק ההיטל. המשיב, מנגד, טוען כי המערערת אינה זכאית ליהנות מהשיעור היטל המופחת, שכן אין מדובר בעובדים זרים המועסקים לפי היתר בענף התעשייה. לפיכך על המערערת לשלם היטל בשיעור "הרגיל" של 20%.

3. המערערת אינה חולקת על כך שאין בידה היתר להעסקת עובדים זרים וכי מדובר בעובדים המחויקים רישיון זמני לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכנסת לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: "חוק הכנסת לישראל"). עם זאת, לטענתה, משעה שנקבע כי עובדים כאמור הם בבחינת "עובדים זרים" לצורך חוק ההיטל, המשמעות היא שהעסקתם אינה חייבת היתר הן לצורך הרישה של סעיף 45, שעניינה עובד זר שהעסקתו חייבת בשיעור היטל הרגיל של 20%, והן מבחינת הסיפה של הסעיף, שעניינה עובד זר באחד

1 מתוך 11

<http://www.CapiTax.co.il/Attachments/29283-08-16.pdf>

בית המשפט המחווי מרכז-לוד

ע"מ 16-08-29283 טומי ווש בע"מ נ' פקיד שומה רוחבות

תיק חיזוני:

1 הענפים הרשומים שם, שהעסקתו חייבת בשיעור המס המופחת, ובמקרה דן – בענף
2 התעשייתו ובשיעור היטל של 15%.

3 המערעתה מפנה לפסק דיןו של בית המשפט העליון בע"א 16/4946 **שלמה סעד נ' פקיד**
4 שומה אשקלון

(להלן: "ענין סעד"), ממנו עולה, לטענתה, כי יש להשוות
5 לעניין ההitel דיןו של מעסיק עובדים יוצאי סודאן ואירטיריאה, לדינו של מעסיק
6 עובדים זרים "חוקיים". כן היא מפנה לעמדת המדינה באותו הילך, כפי שבאה לידי
7 ביטוי בפסק הדין, ולפיה העסקתו של עובד כאמור בענף החקלאות לא תחוויב בהitel
8 ואף זאת בהתאם לסייע סעיף 45 לחוק היטל.

9 המשיב, לעומת זאת, סומך את ידיו על הלשון בה נוקט סעיף 45 לחוק היטל, כאמור,
10 כי שיעור היטל המופחת בענף התעשייה יהול רק כאשר מדובר בעובד הזר המועסק
11 לפי היתר להעסקת עובד זר בענף התעשייה, כאשר במקרה דין אין למערעתה היתר
12 להעסיק עובדים זרים, בכלל, ואין לה היתר להעסיק עובדים זרים בענף התעשייה,
13 בפרט. לפיכך אין לומר כי המערעתה העסיקה עובדים זרים "לפי היתר", העסקתם היא
14 למעשה עקיפה של הוראות הדין, והעובדת שהמדינה אינה אוכפת את האיסור הפלילי
15 להעסקם, אין פירושה שהעסקתם היא בהিילך, אלא להפוך – כי העסקתם היא שלא
16 כדין, כאשר מדיניות האכיפה, שאינה בגדר "דין", היא הסדר מצומצם שנועד לייצור
17 אי-זון ראוי בהתחשב במצבות הקשה, ולא מעבר לכך. ועוד טוען המשיב כי גם תכילת
18 החקירה אינה מצדיקה שימוש היטל מופחת, וכי לא עלה על הדעת כי מצבו של מי שמperf
19 את החוק, יהיה טוב יותר מממי ששומר על החוק ואני מעסיק עובד זר ללא היתר, מה
20 גם שהמערעתה אינה נשאת בחובות המוטלות לפי החוק על מי שמעסיק עובד זר
21 בהिילך, כגון העמדת מגורים ותשלום אגרות, אך בבד מבקשת ליהנות משיעור היטל
22 מופחת. לטענת המשיב, העסקת עובדים חסרי היתר תוך מתן הקללה בשיעור היטל,
23 תביא לכך כי תופעה זו תתרחב, וזאת בגין מטרת העומדת מஅחורי החלטות ממשלה
24 ודרכי חקיקה שונים, למנוע את השתקעותם ומציאת דרכי ראיות להרחקם
25 מישראל. אשר כאמור בענין סעד ובהתיחס לעמדת המדינה אשר להעסקת עובדים
26 מסודאן ואירטיריאה בענף החקלאות, טוען המשיב כי דברים אלו תוקנו בהמשך הדיון,
27 כעליה מהפרוטוקול, וכן מהודעה שמסרה המדינה לבית המשפט לאחר הדיון.

28

בית המשפט המחוון מרכז-לוד

ע"מ 16-08-29283 טומי ווש בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיזוני:

1. סעיף 45 לחוק ההייטל קובע כהאי לישנא:

2. **"45. (א) מעסיק חייב בהייטל בשיעור של 20% מסך כל ההכנסה של
3. עובד זר ששלים בשנת המס (בפרק זה - ההייטל) ואם העובד הזה
4. מושבך על ידו לפחות לעיסוקת עובד זר בענפים אלה יהיה
5. שיעור הייטל למפורט להלן: בענף החקלאות - 0%, ובענף
6. המסעדות האתניות, בענף התעשייה או בענף הבניין - 15%.**

7. (ב) ההייטל לא יונכה, במישרין או בעקיפין, מהכנסה של העובד
8. זהר".

9. סעיף 44(א) לחוק ההייטל מגדר "עובד זר" כך:

10. **"עובד זר" – כהגדרתו בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991, למעט
11. כל אחד מלאה:....."**

12. חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן: "חוק עובדים זרים") מגדר "עובד זר" כך:

13. **"עובד שאינו אזרח ישראל או תושב בה".**

14. סעיף 1יג(א) לחוק עובדים זרים קובע:

15. **"לא יקבל אדם עובד זר לעובדה, אלא אם כן הממונה או עובד**
16. **משרד הפנים מטעמו, התיר בכתב את העסקתו של העובד הזה**
17. **אצל אותו מעסיק, בהתאם לתנאי ההיתר".**

18. סעיף 1 יד לחוק עובדים זרים קובע כי שר הפנים, לאחר התייעצות עם שר התמי"ת, ראש
19. לקבוע תנאים למתן היתר לעיסוקת עובד זר.

20. כאמור, אין חולק כי המערעת לא קיבלה היתר להעסיק עובדים זרים בהתאם לחוק
21. עובדים זרים. עובדייה הזרים של המערעת נושאים רישיון לפי סעיף 2(א)(5) לחוק
22. הכינסה לישראל שימושו רישיון זמני לישיבת ביקור למי שנמצא בישראל בלי רישיון
23. ישיבה וניתן עלייו צו הרחקה – עד ליציאתו לישראל או הרחקתו ממנה (להלן:
24. "הרישיון"). רישיון זה שבוי מחזקים עובדי המערעת, שונה מהרישיון הניתן לעובדים
25. זרים המגיעים כדי לישראל לצרכי עבודה ואשר קיבלו אישרה ורישיון לישיבת ביקור
26. מסוג ב/1 (עובד זמני), כאמור בתקנה 5(א) לתקנות הכינסה לישראל, תשל"ד – 1974
27. (להלן: "עובדים זרים חוקיים").

בית המשפט המחוון מרכז-לוד

ע"מ 16-08-29283 טומי ווש בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיזוני:

1. עם זאת, ככל שמדובר במסתננים שמוצאים מסודאן ואրיתריאה (להלן: "مصطفננים"),
 2. נוקטת הממשלה במדיניות של "אי הרחקה" וזאת בשל החשש לחייהם במדינת מוצאם,
 3. ולאור הדין הבינלאומי באשר למעמדם של פליטים. יתר על כן, ועל אף שהמדינה לא
 4. מצאה לנכון להעניק למסתננים התירי עבודה, וזאת לאור המדיניות לצמצום עובדים
 5. זרים בכלל, ולטיפול במסתננים, בפרט, נוקטת הממשלה במדיניות של "אי אפיקה"
 6. כלפי מעסיקי מסתננים, דהיינו היא אינה אוכפת עליהם את האיסור הפלילי להעסיק
 7. מסתננים (ראו **החלטת ממשלה מס' 3936 מיום 11.12.2011**) וזאת על שום
 8. שלמסתננים מנوعי הרחקה קיימת יכולת לעבוד לפרנסתם בישראל מכוח חוק יסוד: כבוד
 9. האדם וחירותו; מדיניות זו אושרה על ידי בית המשפט העליון שמצוין כי יש בה משום
 10. "אייזון ראוי בהתחשב במצבות הקשה והרגישה שנוצרה" (בג"ץ 6312/10 **עמותת קו**
 11. **לעובד נ' הממשלה** (16.1.2011)).

12. עוד יש להזכיר כי בעניין **עד קבע** בית המשפט העליון שמסתננים הינם בגדר "**עובדים**
 13. **זרים**" לצורך ההייל, ולפיכך כי מעסיקיהם חבים בתשלום היטל העסקת עובדים
 14. **זרים, בדומה למעסיקים של עובדים זרים חוקיים**. בקשה לדין נוסף בעניין זה נדחתה
 15. (ראו דנ"א 17/17 8496 נ' **ישראל נ' פקיד שומה אילת** (31.5.2018)).

16. המחלוקת בין הצדדים בערעור דן נוגעת לשאלת האם העסקות העובדים הזרים על ידי
 17. המערערת, שאין חולק כי היא מתבצעת "בענף התעשייה", נהנית משיעור ההייל
 18. המופחת של 15% הקבוע בסיפה לסעיף 45 לחוק ההייל, וזאת חרף העובדה כי העסקה
 19. זו נעשית بلا שהმעשיך קיבל היתר להעסקם לפי חוק עובדים זרים, ואף על כך אין
 20. חולק.

21. **סבירוני כי יש להשיב לשאלת זו בחיווב.**

22. לטעמי, ככל שהמסתננים נחשבים כ"**עובדים זרים**" לצורך **התלת ההייל**, על אף
 23. האיסור להעסיק עובדים זרים ללא יותר כקבע בסעיף 1יג(א) לחוק עובדים זרים -
 24. משמע כי לשאלת קיומו או העדרו של היתר העסקה לפי חוק עובדים זרים אין
 25. רלוונטיות לצורך זה - הרי שיש לראותם כ"**עובדים זרים**" גם לצורך **קביעת שיעור**
 26. **ההייל**, על אף שאין בידם היתר לעסוק בענף התעשייה לפי החוק האמור. משמע כי
 27. המבדיל בין העובדים הנכללים ברישא ואלה הנכללים בסיפה הוא כי האחוריים
 28. מουסקים בענפים המיוחדים הנזכרים בסיפה, ואילו הראשונים מועסקים בכל הענפים.

בית המשפט המחוון מרכז-לוד

ע"מ 16-08-29283 טומי ווש בע"מ נ' פקיד שומה רוחבות

תיק חיזוני:

- 1 הסעיף לא נקבע לומר כי המבדיל בין העובדים ברישא ובסיפא הוא כי הראשונים
2 מועסקים בין בהיתר ובין ללא בהיתר, ואילו האחרונים מועסקים אך ורק בהיתר.
- 3 11. תמייה לפרשנות זו ניתן למצוא בהלכי החקיקה הנוגעים לחוק ההיטל. בתחילת הוטל
4 היטל בשיעור אחיד ללא הבחנה בין סוגי הענפים בהם מועסקים העובדים השונים. (ס"ח
5 תשס"ג מס' 1892 מיום 1.6.2003 עמי 436). בהמשך לכך, בשנת 2009, הוצע להגדיל את
6 שיעור ההיטל ל-20%, אך במקביל לקבוע שיעור מופחת לענף החקלאות (ה"ח הממשלת
7 תשס"ט מס' 436 עמי 395), ובסיומו של דבר גם לענפים נוספים, קבוע בנוסח הסעיף
8 דהיום (ראו דברי הכנסת, חוברת י"ח, מושב ראשון, ישיבה מ"ז, 13.7.2009. כן ראו
9 פרוטוקול מס' 111-96 מישיבת ועדת כספים מיום 7.7.2009). הרושם הבורור המתkeletal
10 הוא כי הדגש הושם על סוג הענף שבו מדובר ולא על שאלת קיומו של היתר, מתוך הנחה
11 כי העסקת עובדים זרים היא מלאה בהיתר.
- 12 12. גם קריאה מודוקדקת של סעיף 45 בנוסחו הנוכחי מלמדת כי הדגש בסיפא אינו על התיבת
13 "לפי היתר" אלא על הענף שלגביו ניתן היתר, ובמילים אחרות – החקלה ניתנת לא
14 בשל קיומו של היתר, אלא בשל כך שהעובד הזר מועסק בענף שהמחוקק סבר כי ראוי
15 לתת לו החקלה. עיגון לשוני לכך ניתן בתיבה "וasm" המפרידה בין הרישא והסיפא
16 שבסעיף 45 לחוק ההיטל, למעשה, ניתן לקרוא את סעיף 45 כאילו נכתב בו כך: "**厶 מעסיק**
17 **העסק **בהיתר עובד זר חייב בהיטל בשיעור של 20%** ... **ואם העובד הזר מועסק על**
18 **ידו לפי היתר להעסקת עובד זר בענפים אלה...****". ואם העדרו של היתר לפי חוק עובדים
19 זרים, אינו מונע את עצם הטלת ההיטל, על שום מה העדרו של היתר (כאשר בכך זאת
20 מתקיימת מדיניות של אי אכיפה האיסור להעסק ללא היתר), יימנע מהעסקן לשלם
21 את שיעור ההיטל המופחת?!
- 22 19. יש לציין בהקשר זה כי מלכתחילה נועד הסעיף לחול על עובדים זרים "חוקיים", דהיינו
23 בעלי היתר לעסוק בענף שבו הם מועסקים. העובדה כי המצויאות גרמה לכך כי גם
24 מסווגים מועסקים בענפים השונים ולא היתר – תוך הכרה בזכותו להתרנס, מחד,
25 ובמידינות לצמצום תופעה זו, מאידך – אינה מצדיקה, לטעמי, להיתלות בלשון "לפי
26 היתר" ככלי נוסף להטמודד עם תופעת ההסתננות. Ur ani, Afua, לטענה כי יש להימנע
27 מממן תמריצים להעסקת מסווגים וזאת בגין מדייניות הממשלה בעניין זה, הן בכלל
28 הנוגע לצורך לעודד העסקת עובדים ישראלים והן בכלל הנוגע לצורך למנוע את תופעת

בית המשפט המחוון מרכז-לוד

ע"מ 16-08-29283 טומי ווש בע"מ נ' פקיד שומה רוחבות

תיק חיזוני:

- 1 ההסתננות. מטעם זהמצא בית המשפט העליון בעניין **סעד כי גם בהינתן מדיניות אי
2 ההרחקה ואי האכיפה, אין מקום לפטור מעסקיים מסתננים מתשולם ההייל.**
- 3 אלא שדומה כי המשיב מנסה לעשות צעד נוסף בעניין זה, ולהשתמש בכל משפטים אשר
4 מלכתחילה נועד למטרה אחרת, למטרת המאבק בתופעת ההסתננות. המשיב מבקש
5 לייצור נקודת כובד חדשה בסעיף לפיה גם הפער שבין שיעור ההייל הרגיל ובין שיעור
6 ההייל המופחת, נועד לשיער למאבק האמור. והוא אומר כי לשיטתו של המשיב שיעור
7 ההייל של 15% בענף התעשייה יפר איזו נקודת אייזון המיעודת להביא לכך כי מעסקיים
8 יעדיפו להעסיק עובדים ישראלים במקום מסתננים, ואילו הייל בשיעור של 20% הוא
9 шибיא לכך כי מעבידים ימנעו מהעסקת מסתננים. לא מצאתי בסיס לוגי למסקנה זו.
- 10 כמובן שיתכן שהחוקק יאמר את דברו בעניין זה ויקבע באופן מפורש כי העסקת
11 מסתננים תחייב תמיד בהייסל בשיעור הגבוה, ללא כל הקלה ולא כל התחשבות בענף
12 שבו הם מועסקים, גם אם מדובר בענף שהוא עצמו הכיר בכך לחסוך בו עובדים
13 זרים, או, למשל, לצורך גודל יותר להעסיק בו עובדים זרים מאשר בענפים אחרים,
14 ולפיכך קבע בעניינו פטור מהייסל או שיעור מופחת של הייל.
- 15 החוקק יכול אף לקבוע שיעור הייל **מיוחד וגובה על העסקת מסתננים, וניתנה האמת**
16 להיאמר כי למשעה החוקק כבר שקל לעשויות כן: בעקבות החלטות ממשלה מס' 2068
17 מיום 7.10.2014 ("טיפול בתופעת ההסתננות, והגדלת אפשרות התעסוקה של
18 ישראלים") לפיה "ההייל על העסקת מסתננים יהיה בשיעור של 10% על ההייסל הענפי
19 הקבעו ביום לעובד זר חוקי באוטו ענף", הוכנה הצעת חוק (הצעת חוק הממשלה – 899,
20 בעמ' 364, ב-10.11.2014) הקובעת כי "היא העובד הזר מסתנן, **ייווסף לשיעור ההייל
21 כאמור בסעיף קטן (א) בהתאם לענף שבו מועסק המסתנן בפועל**, שיעור נוסף של 10%
- 22 **מסך כל הכנסה של המסתנן ששילם בשנת המס.**"
23 בדברי ההסביר להצעת החוק נאמר מהאי לישנא:

בית המשפט המחווי מרכז-לוד

ע"מ 16-08-29283 טומי ווש בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיזוני:

1 "בשל העובדה שלילות העוסקה של מסתנן נמכה מעלות ההעסקה
 2 של עובד זר שאינו מסתנן, שכן מעסיק של מסתנן לא נדרש לשאת
 3 בעלות של דמי היתר, אגרות בקשה ואגרה שנתית, מוצע לקבוע כי
 4 היתר על מעסיקים של עובדים זרים שהם מסתננים בכל ענף יהיה
 5 היתר שהיו ממשלים לפי סעיף 45(א) בהתאם לענף שבו מועסק
 6 המסתנן בפועל, בתוספת שיעור של 10 נקודות אחוזים מסך כל
 7 ההכנסה של המסתנן שווים בשנת המשך. כך למשל שיעור היתר
 8 הקבוע בסעיף 45(א) לחוק התכנית הכלכלית לעובד זר שאינו מסתנן
 9 הוא 20% ועל כן מעסיק של עובד זר שהוא מסתנן ישלם היתר בשיעור
 10 של 30% מסך כל ההכנסה של המסתנן בשנת המשך; שיעור היתר
 11 הקבוע בענף הבניין הוא 15% ולען מעסיק של מסתנן בענף הבניין
 12 ישלם היתר בשיעור של 25%".

13 הצעת חוק זו לא התקבלה (וחלף זאת הוחלט על מגנוון של הפקדת פיקדון), כאמור
 14 בסעיפים 1יא1 ו-1יא4 לחוק העובדים זרים). מכל מקום, לטעמי, המאבק בתופעת
 15 הסתננות באופן זה של העוסקת מסתננים יוטל שיעור היתר גבוה יותר מאשר על
 16 העוסק העובדים זרים חוקיים, לצורך שיקפה מפורשת, חלק מדיניות
 17 ממשלתית, חברתית וככללית כוללת, ולא בדרך של פרשנות משפטית להוראת החוק,
 18 כאשר בררי כי כוונתו המקורית של המחוקק כלל לא התייחסה לסוגיה זו.

19 יתר על כן, מהחלטת הממשלה והצעת החוק עולה כי אלו יוצאות מנוקודת ההנחה לפיה
 20 שיעור היתר המופחת הקבוע לענפים מסוימים, חל בין מדובר בעובד זר "חוקי" ובין
 21 מדובר במסתנן, וכי "הטייפול" בתופעת הסתננות יהיה בדרך של יצירת פער בשיעור
 22 היתר החל על העוסק עובד מהסוג הראשון לעומת עובד מהסוג השני.

23 סבורני כי בסופו של יום, במצב המשפטי הנוכחי ולאור המציאות הקיימת, לא ניתן
 24 להתעלם מדיניות הממשלה בדבר "אי הרחקה" ומדיניותה בדבר **אי נקייה פעולות**
 25 **אכיפה נגד המעסיקים**, **שמשמעותה המעשית** היא כי מעבידים בכל הענפים מעסיקים
 26 מסתננים והמדינה משלימה עם תופעה זו, גם אם ניכר שמדובר בהשלמה זמנית ובלית
 27 ברירה. ואם בעבר, כשמעסיקים העסיקו עובדים זרים לפי היתר שניתן להם, ותוך
 28 עמידה בנסיבות שנקבעו ביחס **לכל ענף וענף** (הן הענפים "המועדפים" והן האחרים),
 29 מעסיק שהעסיק עובד זר בענף אחר, נראה כי אין כל הצדוק לשנות תוכאה זו גם כאשר אין מדובר
 30 בעובד זר חוקי, אלא במסתנן.

31
32

בית המשפט המחווי מרכז-לוד

ע"מ 16-08-29283 טומי ווש בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיזוני:

1 נראה לי כי הטיפול בסוגיית העובדים זרים, בכלל, והמתננים, בפרט, צריך להתבצע
 2 באמצעות אחרים, ולא באמצעות שיעור היתל, אלא אם הדבר יקבע באופן מפורש
 3 בחוק.

4. אבהיר כי אני סבור שנייתן לראות במסתננים, העובדים בענף התעשייה, כמוסקים
 5 בענף "לפי היתר" במובנו המקורי של חוק עובדים זרים.ברי כי אין למשתכנים היתר
 6 מעין זה. עם זאת, אני מקבל את האמור על ידי המשיב כי רק לגבי מושכים בענף
 7 התעשייה יש לומר כי אין להם היתר להעסיק עובדים זרים, בכלל, ועובדים זרים בענף
 8 התעשייה, בפרט". לטעמי, אין מדובר ב"כל ולפרט", משעה שככל העסקה של עובד זר,
 9 לכל הענפים באשר הם, טוענה היתר. אין לעובד זר בהיתר זכות בלילית לעבוד בישראל,
 10 כדיין אזרח ותושב; יש לו זכות לעבוד אך ורק בענף שלו והוא הובא לישראל על ידי
 11 מעסיקו. אין זאת אלא, שבסופו של יומם למדיניות אי האכיפה קיימות ממשמעות משפטית
 12 ומעשית שלא ניתן להתעלם ממנה.

13. למסקנה דומה הגיע בית המשפט המחווי בע"מ (מחוזי תל אביב) 15-01-8339-**כלי ניקה**
 14. בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 5 (25.9.2016) (להלן: "ענין כלי ניקה"), בהתייחסו
 15 לשאלת האם יש לראות במסתננים כמוסקים " כדיין" לצורך קבלת נקודות היזוכיו:

16. "אכן, ברשיון שהוענק לעובדים המושכים לא צוין שהמוחזיק ברשיון
 17. " רשאי לעבוד" כפי שצוין ברשיון מסוג ב/ב, אולם בכך בלבד אין
 18. כדי לשלול זכות יסודית של כל אדם לעבוד לפרנסתו ולמחיהתו. במוחזק
 19. כך בהתחשב בכך שברישיוון בו מוחזקים העובדים המושכים צוין
 20. "רישיוון זמני זה אינו מהוות רישיון עבודה", דהיינו, המסמך אינו
 21. מהוות רישיון לעבוד, אולם אין בו כדי לאסור עבודה.
 22.
 23.אין אלא לראות בהחלטת הממשלה "אישור קבוצתי זמני"
 24. להעסקת השוהים בישראל שהגיעו מאריתריאה ומסודן..."

25. ובהמשך לכך:

26. "...רוצה לומר, לעובדים אילו אישור זה-פקטו לעבוד בישראל. האם
 27. אישור זה הוא בבחינת "אישור על פי דין"? מדובר באישור לפני
 28. משורת הדין. קשה לקבל כי מחד המדינה מודיעעת את שמודיעת היא
 29. לבית המשפט הגובה לצדק ומайдך שלולת היא את זכאות העובדים
 30. לנקודות היזוכיו האמורה. משעה שהמדינה מעניקה אישור גורף זה הרי
 31. שלצורך פרוש כללי היזוכיו שהם מעשה ידיה שלה בחיקת משנה, יש
 32. לראות את העובדים האמוריםocabאים בגדר מי שמושך כדיין עד יוסדר
 33. אחרות עניינים".

בית המשפט המחווי מרכז-לוד

ע"מ 16-08-29283 טומי ווש בע"מ נ' פקיד שומה רוחבות

תיק חיזוני:

- 1 17. אזכיר כי הצורך להשווות בין עובדים זרים חוקיים, ובין מסתננים, היא שעמדה ביסוד פסק דין של בית המשפט העליון בעניין סעד. מלעם זה נמצא בcourt המפט כמי יש לחייב את מעסיקי המסתננים בהילול **באוטו אופן** שבו יש לחייב מעסיקי עובדים זרים חוקיים בהילול. לטעמי, השווה זו אינה מסתינית, ואין ראוי שתסתינים, רק בעצם הטלת ההיילול, אלא אף בשיעור היילול. משמע כי שם שהעסקת עובדים זרים חוקיים בענף התעשייה חייבות בהילול בשיעור של 15%, כך יש לחייב בהילול, ובאותו שיעור, אף את העסקותם של המסתננים. הקללה בשיעור היילול לבעליקים בענפים הנזכרים בסיפא של סעיף 45, נקבעה, מן הסתם, בשל הקושי בהשגת ידים עובדות ישראליות לענפים אלה כדי שאף עלמה מדברי בית המשפט בעניין סעד בהתייחס לעובדים בענף החקלאות. (ראו פסקה מטה לפסק הדין). אדגיש כי ערך אני לטענת המשיב לפיה האמור בפסקה זו בהתייחס לעמדת המדינה תוקן לאחר מכן, אך הרצוננו העומד בסיסוד הדברים באשר לאופיים המיחודה של אותם ענפים, יותר עניין.
- 13 18. מתו היתריהם להעסקת עובדים זרים בענף התעשייה, נעשית על פי שיקולים שונים, הקשורים לצורכי הענף מחד, ולצורך לצמצם את תופעת העסקת עובדים זרים, מאידך. היתריהם אלה מותנים בתנאים שונים, והם ניתנים על פי מכוסות, היכולות להשנות מעת לעת. אלא שבאותה מידת קיימים שיקולים שונים למתו היתריהם גם בענפים אחרים, וגם לגבייהם נקבעות מכוסות. הוא אשר אמרתי – העומד בסיסוד הבדיקה בין הענפים השוניםינוינו קשור לשאלת האם ההעסקה נעשית לפי היתר או אם לאו; היתר נדרש לגבי כל העסקה של עובד זר בכל ענף שהוא. הצורך להתמודד עם תופעת העסקת מסתננים "ללא היתר", חובק את כל הענפים, ללא הבדל ביניהם; לא נטען, ובכל מקרה לא הוכח, כי העסקת מסתננים בענף השירותים גורמת פחת לנזק מאשר העסקתם בענף התעשייה, או כי ניתן להשלים עם תופעת העסקת מסתננים בענף אחד יותר מאשר בענף אחר. וגם אם כן – לא הוכח כי דוקא ההבדל בשיעור היילול בין 20% ל-15% הוא שמאזן נכונה את "הנק" האמור.
- 25 19. כאן המקום להבהיר כי המקרה דן שונה מהקרה שנדון על ידי בע"מ (מחוזי מרכז) 18-01-15031-**עלם בשרוון בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא** (30.4.2019) (להלן: "עניין עלם בשרוון"), הנוגע להעסקת מסתננים בענף הסיעוד **מוסדי**. באותו מקרה קבעתי כי על אף מדיניות "אי האכיפה", לא ניתן לומר כי העסקתם של מסתננים בעבודות סיעוד מוסדי, היא בבחינת העסקה **"בדין"** וזאת על שום שהמדינה נמנעה מלבתילה ובאופן

בית המשפט המחוון מרכז-לוד

ע"מ 16-08-29283 טומי ווש בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיזוני:

- 1 עקרוני ועקבי מלאת היתרים להעסק עובדים זרים בענף הסיעוד המוסדי, אלא רק בענף הסיעוד הביתי. (ראו גם עניין **מעוננות יניב וכען ע"מ** (מחוזי תל אביב) 18-03-29530 **ביחד-�רטת אבות (שותפות רשותה)** נ' **פקיד שומה גוש דן** (6.3.2019)). משמעו מכאן כי מלכתחילה ומייקרא הפטור מהheetל (כעולה מהגדרת "עובד זר" בחוק ההיטל הממעיטה "עובד זר המועסק כדין במתן טיפול סיודי"), לא נועד לחול על טיפול סיודי מוסדי, אלא רק על טיפול סיודי ביתי; "סיעוד" לצורך זה משמעו סיעוד ביתי.

- 7 **בעניין عمل שרון** אף הדגשתי כי הפטור מהheetל לא נשל לממי שמעסיק מסתננים בענף הסיעוד המוסדי **בשל כך** **שמזכיר במסתננים**, שהרי הרוח הנושבת מפסיקת בית המשפט העליון היא כי דין אחד ראוי שיהיא לעובדים זרים חוקיים, ולמסתננים, תוך התחשבות בנסיבות המיעודה במיוחד האחוריים הזכאים להגנת המשפט הבינלאומי בשל הסכנה האורבת להם בארץות מוצאים אם יוחזרו לשם, וכן לאור החובה החוקית, וכמוון גם המוסרית, לאפשר להם להתרפנס למחירותם. שלילת הפטור היא **בשל האיסור להעסק עובדים זרים בענף הסיעוד המוסדי**, איסור החול מעיקרו על העסקת כל עובד זר, בין חוקי ובין מסתנן.

- 15 לא כך הם פני הדברים כשעניינו לנו במסתננים המועסקים בענף אחר, כדוגמת ענף התעשייה. "הרוח הנושבת" מפסיקת בית המשפט העליון מובילה למסקנה כי בהעדר הוראה מפורשת אחרת או קיומם של טעמים מיוחדים, כל העקרונות והכללים החלים בקשר להיטל עובדים זרים, יהולו hon על עובדים זרים חוקיים והן על מסתננים, דהיינו כי **"חייב מי שמעסיק עובדים יוצאי סודאן ואירטיריאה בתשלום ההיטל, בדומה למעסיקיהם של עובדים זרים חוקיים"**. (סעיף זו לפסק דין של כב' השופט רובינשטיין בעניין סע"ד) וכי **"אין להבחן, בהקשר זה, בין המעסק של עובד זר על פי היתר, לביןicus** **עסק של עובדים יוצאי אירטיריאה וסודאן, המחזיקם ברישיונות שהייה זמינים, בהתאם לסעיף 2(א)(5) לחוק הכנסה לישראל, התשי"ב-1952.** (פסקה 1 לפסק דין של כב' השופט שם בעניין סע"ד).

- 25 אכן, אין להבחן בין עובדים זרים חוקיים למסתננים. ומשעה שהמדינה אינה מונעת מסתננים לעבוד בכל הענפים, ובכלל זאת בענף התעשייה, ומשעה שהחוק סבר כי ראוי שמעסיק בענף זה ישלם היטל בשיעור מופחת - אני סבור כי יש להחיל שיעור זה גם על מעסיקי מסתננים. ככל שהמדינה סבורה כי יש מקום להגביר את המאבק בתופעת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 16-08-29283 טומי ווש בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חינוי:

- 1 העובדים הזרים או בתופעת המסתננים וזאת באמצעות הגדרת שיעור ההיטל, עליה
2 לקבוע זאת במפורש, או לנحوם באמצעות אחרים שאינם קשורים להיטל.
- 3 22. סוף דבר – העعروו מתקבל. המערערת זכאית לשיעור ההיטל החל על **העסקתם של**
4 **עובדים בענף התעשייה, כאמור בסיפה של סעיף 45 לחוק ההיטל.**
- 5 23. המשיב יישא בהוצאות המערערת בסך של 30,000 ש"ח שישולם בתוך 30 יום מהיום, שאם
6 לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית החל מהיום ועד למועד תשלוםם בפועל.
7 ניתן לפרסם את פסק הדין.

8
9
10
11
12
13
14 ניתן היום, י"א תמוז תשע"ט, 14 ביולי 2019, בהעדר הצדדים.
15

16 שמואל בורנשטיין, שופט
17
18
19